

Göppert e részben már 1830-ban így nyilatkozott:

„Még nincs megmagyarázva, miért van az, hogy sok még élő növény, noha nedvei fagyottak, még alacsonyabb hőmérsékelnél a legóvatosabb felengedés daczára holt lesz: mivel mindkét esetben nedvei jéggé dermedtek, hihetnők, hogy a káros befolyásnak is mindkét esetben azonosnak kell lenni.“

Az ilyen szél szembeötlő hatása leggyakrabban egyes vetéseknek pászta's megfagyásában nyilvánul.

(Folyt. köv.)

A m. k. erdőgyakornokok gyakorlati kiképzetéséről.*)

Németországban azért ellenezték az erdészeti akadémiáknak az egyetemekkel való egyesítését, mivel attól félték, hogy az erdészeti szak hallgatója, az egyetemi ifjúsággal összekeveredve, annyira megkedveli a nagyvárosi zajt, annyira elméleti tudósnak képezi ki magát, hogy az erdők csendes magányától, s a gyakorlattól egészen elidegenedik. Hogy ezen bajnak elejét vegyék, azt kívánják, hogy mielőtt az egyetemre

*) Közöljük e cikket úgy a mint vettük, és nem azért, mintha állításai mindenikének helyességéről tanuskodhatnánk, de azért, hogy fiatal szaktársaink meggyőződhesse nek arról, hogy annak, a mit ők a maguk érdekében elmondani szükségesnek tartanak, az „Erdészeti Lapok“, mint szakunk érdekeinek képviselője, készséggel nyitnak tért. Meg kell azonban jegyeznünk azt, hogy a ki az itt elmondottakat általánosan fennállóknak hinné, az tévedne, mert általában véve éppen az áll, hogy a gyakornokok kiképzésére az államszolgálatnál elég gond fordítatik; de ha e mellett is némely ember többet marad irodai foglalkozásban, mint a hogy kellene és arra szüksége lenne, ez rendkívüli esetnek tekinthető s legtöbbször magára az illető egyénre vezethető vissza. És ha még is állana azon nem várt és csakugyan nem megengedhető eset, hogy valamely főnök idő- és szükségfeletti mértékben tart valakit az irodai munkákhoz lekötve, és a külső szolgálatban való gyakorlottság megszerzését akadályozza, az ily helyzetben lévő gyakornoknak szabadságában és kötelességében is áll az illető jószágigazgatónál orvoslást keresni, vagy éppen más igazgatóságához való áttételét kérni, melyet a miniszterium, a mint a példák is mutatják, éppen a gyakorlati kiképzés érdekében készséggel teljesít.

A szerk.

felvétetnének, künn az erdön legalább két évig gyakorlatilag alkalmaztassanak.

És ez igen helyesen van így.

Nálunk, hol az erdészeti ügye még nem fejlődött annyira, ennek megfelelőleg azt követelik, hogy az akadémia végzése után töltsön az ember a külső erdőkezelés körül két évet, s csak így bocsáttassék államvizsgához. S ez is igen helyes. De az, hogy minálunk csakugyan ennek megfelelőleg mindenütt künn az erdön gyakorlatilag foglalkoztatják-e az erdőgyakornokot, az már más kérdés.

Erre a kérdésre legyen szabad megfelelnem mindazon kollégáim nevében (pedig nem megvetendő számmal vannak), kiket a fentebbi elvvel ellenkező sorsra kárhoztatott a végzet. Ezek nevében kérem egyszersmind a t. szerkesztőséget arra is, méltóztassék ezen részint a mostani, részint az elmenekült, részint pedig a jövő kollégák érdekében emelt felszólalásnak becses lapjában egy kis helyet szorítani, s megítélni, vajjon indokolt-e ezen felszólalás, s mennyiben, részemről meglévén győződve, hogy igen sok gyakornok-társam tökéletesen osztozik véleményemben, mert régóta lappangó szónak, a közhangulatnak vélek általa kifejezést adni.

Hány ifju hagyta el azon biztató reménnyel az akadémiát, hogy mint gyakornok, ott szerzett elméleti képzettségének megfelelő, lehetőleg sokoldalú gyakorlatot fog magának szerezhetni, s így államvizsgára olyképp felkészülve elmehetni, a mint az az erdőgazdaság önálló kezelésére hivatottól megkívántatik.

Ezen reményre még inkább feljogosított az, hogy az illető erdőhivatal rendesen rendeletileg utasítva lőn, hogy a beosztott gyakornokot a kerületében fennálló erdőkezelés minden ágánál foglalkoztassa. De mennyien csalódnak azok közül, kik e szép reménnyel kecsegtetik magukat, mert csakhamar azon leverő tapasztalatra jutnak, hogy egy igen tekintélyes szakférfiúnak

az „Erdészeti Lapok“ 1876. évi XII-ik füzetében idézett nyilatkozata, mely így hangzik: „minden erdésznövéndéket használhatok, mert oda állítom a hova való és minden erdőgyakornok, ki nálam alkalmazásban áll, előkészülve jön az államvizsgához, mert úgy alkalmazom, hogy tanulnia és haladnia kell“, csak kivételesen, de éppen nem minden erdőgyakornokra nézve állhat meg. Oly megrögzött szokás uralkodik u. i. sok helyen, a mely mellett az erdőgyakornok csak egyoldalú kiképztetést nyerhet. Egy része t. i. folytonosan irodai teendőkkel, másik része mindvégig az erdőrendezésnél van elfoglalva.

Legszerencsétlenebbül jár az, kit egyenesen az akadémiáról tesznek az irodába, mert az ugyan ritkán van úgy alkalmazva, hogy „tanulnia és haladnia kellene“, hogy „előkészítve“ jöjjön az államvizsgához; „használják t. i. úgy az erdésznövéndéket“, hogy kezdi a másoláson, folytatja az iktató- és mutató-könyv vezetésén, fogalmaz jelentéseket s rendeleteket, még oly dolgokról is, a mikről künn személyesen meg nem győződhetett ugyan, vagy a melyek legtöbbnyire nem is erdészeti tárgyak, de elég az, ha a főnök ur jól a szájába rágja neki. Hogy ily dolgokat az, ki tapasztalatot szerzett bennök, világosan felfoghat, s önállólag feldolgozhatja, azt ő nagyon elhiszi, de maga meg nem győződhetik róla, mert az erdő, mint valami szentély, hermetice zárva marad előtte, s csak kiválasztottak előtt tárul fel egy egész évben vagy kétszer, a midőn a főnök ur vezetése mellett egy fél napra betekinthez az erdők titokzatos rejtekébe, sietve egy-két ellenőrzésileg átadandó szálfának hosszát, s vastagságát megméri és azzal hamarosan ismét indul vissza az irodába, hogy az üde erdei levegő valahogy meg ne ártson az iroda füstös légköréhez szoktatottnak, s az életteljes gyakorlat meg ne zavarja a szürke theoriát.

Pedig ezek még a kiválasztottakhoz tartoznak, mert vannak olyan páriák is, kiknek három év alatt csak egyszer, vagy — horrendum dictu! — egyszer sem jutott a szerencse, hogy az erdőt színről-szinre megláthassák. S így megy ez évről-évre, tessék ebből államvizsgát tenni, ha az ember így „előkészítve jön az államvizsgához“!

Pedig tettek már ily előkészültség mellett államvizsgát, s ha esetleg elbukott egy ily elnyomorított szerencsétlen erdésznek készül az államvizsgán, vagy másod izben is csak nagy nehezen eshetett túl rajta, azt ily előzmények után csodálni nem lehet. Ép úgy nem lehet csodálni azt sem, hogy az ekép dressirozott erdész (mert csak kénytelen kellett veti magát alá e bánásmódnak a szegény erdőgyakornok) többnyire az irodából igazgatja pagonyát, vagy csinál annyi balfogást és galibát az erdőhivatalnak, hogy a helyreigazító utasítások, pirongatások, nem kevés munkát, rendetlenséget és késedelmet okoznak.

Holott tehetnének minderről, ha sokszor épen még a kerülő utakat is fel nem használnák arra, hogy az erdőgyakornokot ki ne kelljen küldeni. Ilyen eset például az, mikor valamely erdősuhancz helyettesítésére napibér mellett fogadnak fel valakit az erdész mellé, ki épen külső erdei munkálatokkal nagyon el van foglalva.

Milyen kész örömet vállalkozott volna itt bármely irodai erdőgyakornok díj nélkül is, azon kikötés mellett, hogy az erdészszel kirándulhasson, végezvén e mellett irodai teendőit is, mert kész az ilyen agyonkinzott erdőgyakornok erdővédnek is beállani, *) csak alkalma legyen szaktudományának megfelelőbb hatáskört, s némi tapasztalatot szerezni. Nem bánja az ilyen, ha mindjárt fát vágnak is rajta, eltüri békességgel, csak azt

*) Van erre is példa.

az egyet adják meg neki cserébe, hogy olykor-olykor künt is alkalmazzák.

Hanem a fennálló viszonyok közt nem hogy az erdőhöz szoknék az erdésznek készülő fiatal ember, mint a hogy Németországban, de még abban is, a ki igazán az erdőnek szeretne élni, miután jó ideig küzdött, vergődött, elégedetlenkedett a méltatlan eljárás ellen, lassanként eltompul az erdő iránti előszeretet, ha csak csalódott szívvél priváthoz nem menekszik e bürokratikus despotismus alól.

És van reá eset, hogy egy ilyen elmenekült három éves államvizsgázott erdő-, jobban mondva iroda-gyakornok, egyszerre mint önálló erdőgazda alkalmazva, csodálkozva tapasztalták, hogy az irodához igen, de a gondjára bízott erdőgazdaság kezelése iránt semmi gyakorlati érzékkal és tájékozottsággal nem bírt, holott az akarat és tehetség is meg volt, de elölték benne.

Mínthogy azonban a nemsokára meghozandó erdőtörvény okvetlen megkívánja, hogy minél több jól képzett erdészeink legyenek, s e tekintetben az államtól várjuk a legnagyobb contingenst; a nemzetgazdaság érdeke azt hozza magával, hogy az állam az erdészek megfelelő gyakorlati kiképzését elősegítse, annál is inkább, ha az az államhitel újabb megterhelésével nem jár. Már pedig lehetne az erdőgyakornokot megfelelő gyakorlati alkalmazásban részesíteni a nélkül, hogy a kincstárnak újabb áldozatába kerülne, azon hasznot nem is számítva, mely egy jól képzett erdésztől reá vissza háramlik. Nem kellene ugyanis egyebet tennie, mint 1-ör minden évben egy-két erdőrendezőségi gyakornokot irodai gyakornokokkal felcserélni akként, hogy az erdőrendezőségnél mindig maradna legalább egy gyakorlottabb egyén, ki a jövevényeknek az első időben némi tájékoztatást nyújtana teendőik körül. Csak így lehetne eleget tenni egyuttal Illés Nándor urnak a múlt évi

államvizsgára vonatkozólag az „Erdészeti Lapok“-ban kifejezett azon javaslatának is, miszerint mindenki, a ki az államvizsgálathoz akar bocsáttatni, legalább egy évet az erdőrendezésnél töltött legyen. 2-or. Az erdőhivatalali erdőgyakornokot pedig időnként az irodán kívül, hol az egyik, hol a másik erdőgondnoksághoz rövidebb-hosszabb időre beosztva, az erdőkezelésnél előforduló minden egyes teendőnél, lehető változatos viszonyok között, foglalkoztassák.

Hogy ez nem kivihetetlen, mutatja az, hogy épen a legrendezettebb, legpontosabb erdőhivatalok egyike így alkalmazza erdőgyakornokait az irodai teendők körüli minden fennakadás nélkül, míg az erdőgyakornok gyakorlatot szerez ez által nem csak az irodai, de a külső erdészeti teendőkben is. Fő pedig az, hogy a gyakornok az erdész teendőiben nyerjen jártasságot (e mellett az erdész irodájában is működhetik), minthogy az erdőgyakornokból mindenekelőtt erdészt nevelünk, és azon átmeneti idő alatt, még mint főerdész, időről-időre az erdőmestert helyettesíti, minden nehézség nélkül belegyakorolhatja magát az erdőhivatali irodai és erdőmesterei teendőkbe is.

Felhivom ennél fogva t. szaktársainkat, sziveskedjenek nyilatkozni, melyik módot ajánlják inkább: azt-e, hogy az ember folytonosan irodai munkálatokkal legyen túlhalmozva, vagy azt, hogy a külső erdőkezelésnél is időnként gyakorlatot gyűjtsön, s ha netalán jobbat tudnának, egyszersmind arra kérném — elnyomott társaim nevében — miszerint egy alkalmas módot javasoljanak, melyet nem ártana rendeletesen is szabályozni, arra nézve, hogy minden erdőgyakornok a legcélszerűbb kiképzést nyerhesse, s hogy csakugyan úgy legyen alkalmazva, hogy „tanulnia és haladnia kell“. S vajha csakugyan azon tekintélyes szakférfi szavai szerint járna el minden intéző hivatal! Mily nagy és üdvös leendületet adnának ez által a magyar erdészet önállóbb s függetlenebb fejlődésének hazánk

javára; mert nem kellene így sok életre való tetterőnek meg nem felelő munka közben tespednie és sok szellemi tőkének, mint hazánk számtalan természeti kincsének teljesen ki nem aknázva hevernie és elkallódnia.

Fuchs János,
m. kir. erdőgyakornok.

Egyesületi közlemények.

(Az Országos Erdészeti-Egyesület 1878. évi május-hó 6-kán tartott választmányi ülésének jegyzőkönyve.)

Jelen voltak: Tisza Lajos elnök ő excja; Wagner Károly első alelnök; Degenfeld Lajos, Eleőd Jósa, Ghyczy Emil, Maltsek Gusztáv, Szabó Adolf, Nagy György, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert egy-
leti titkár.

I. Elnök ő nmgá az ülést megnyitván, a titkár a következő tudósítást terjeszti elő:

az egyesület folyó évi összes bevétele a mai napig tett 8611 frt 74 krt, a kiadások ellenben 6761 frt 82 krt, mihez képest a készpénz készlet 1849 frt 92 kr, mely részben az első hazai takarékpénztárnál, részben pedig a budapesti fővárosi takarékpénztárnál van elhelyezve. A mai napig befolyt összes bevételből alaptőkebefizetés 272 frt 87 kr; a Deák Ferencz alapítványt illető összeg pedig 688 frt 60 kr; míg a kiadások összegéből 5002 frt 01 kr oly összeg, mely az aranyjáradék-papírok végleges kifizetésére fordítva tőkésített. Tudomásul vétetik.

II. Az egyesület értékpapirjainak a magyar földhitelintézetnél való elhelyezése ügyében és hivatkozással a mult választmányi ülésben ez iránt hozott határozatra a titkár jelenti,